

Unitatea

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Prima decadă

(+) Grea povară tiara papală. Strivitor de grea pentru orice frunte. Cu deosebire în vremile acestea învălurate și cu o atmosferă atât de încărcată. Nu dormitează însă cel ce păzește pe Israel. Nice nu-și poate uita Domnul de Sion. De noul Sion al Fiului său. Faptul s'a învederat nu se poate mai limpede acum zece ani când, din mila Proniei cerești, Achille Ratti intra, ca Pius XI, cu depline puteri în moștenirea celor 265 înaintași pe scaunul Sf. Petru.

Nădejtile legate de cel ce-și inaugura pontificatul cu deviza de îndrăzneală apostolică: „Pax Christi in regno Christi”, s'au împlinit toate. Și încă întrecând până și cele mai înflorite așteptări. Căci nimic deosebit să nu fie săvârșit afară de eluptarea neatârării Statului papal și atâtă era de ajuns pentru ca numele său să fie trecut între cele pomenite cu venerație. Câte alte realizări de ale sale n'a încrestat însă cronica decadelor ce acum se încheie! Notăm, sumar, o seamă din ele: Peste 63 prefecturi apostolice, 48 vicariate apostolice, 16 prelaturi „nullius”, 75 episcopii (între ele și a Maramureșului), 20 arhiepiscopii, 19 noi teritorii misionare, 7 delegații apostolice, 3 internunțiaturi, 7 nunțiaturi și 12 concordate (cel cu România semnat în 10 Maiu 1927). — Să nu uităm apoi nici realizările de altă natură: clădirile ridicate în Cetatea Vaticanului, bisericile zidite în suburbiile Romei, felurile seminării și ateneul roman înălțat din daniile Papii, atâtă case de exerciții, biserici, palate vlădicești, școli, internate și orfelinate în Italia și în lumea largă, (Blaj, Cluj, București), răsărite „Munificența Pii P. P. XI”. Ș. a. ș. a.

În aceeași vreme, același Cap văzut al creștinătății nestrucate dă lumii inițiative sănătoase morale, sociale, culturale; rânduește sărbători noi (a lui Hristos-Regele), la indicația cerului îmbogățește catastihul fericirilor, al sfinților și al dascălilor bisericești (peste 30 beatificări, 7 canonizări și 4 declarații de „doctores ecclesiae”); fine alocuții, scris peste 20 enciclice, — totatătea monumente neperitoare —, se îngrijește să fie prăznuit după cuviință în întreaga biserică de sub oblăduirea sa soborul efesin; are la inimă muncitorimea și pune cuvânt pentru ea; pornește cruciada iubirii întru ajutorarea sărăcimii; sare întru apărarea familiei; creiază și dă suflet Acțiunii catolice; vorbește răsplat în chestia școlii și a educației; cheamă la refacerea vechei unități pe disidenți; pentru orice situație și în orice cauză Vicarul Domnului prinde, limpede și hotărât, partea adevărului evanghelic. Căutare la față nu cunoaște. Osmundește mișcarea păgână deghizată sub formule creștine a catolicilor dela Action Française; ia pe față apărarea ortodocșilor oprimați de bolșevici; atrage, când cu expoziția misionară, atenția lumii creștine asupra datorinței irășești față de lumea păgână; apără drepturile fiilor săi prigoniți în Mexico și Spania; se face totuși, tuturor. — Că unul care se știe Păstorul de drept al tuturor.

Alarmă cu tâlc

Nouă cotidiene creștine — S'a supărat „sensibilitatea democrată” —
Datoria altora și a noastră

(*) Din bătrâni se știe, că dracu nu-i prieten cu tămăia. Și nu-i singur cu această meteahnă. Are tovarăși destui. Sunt și printre noi nasuri subțiri, cari strănută de mireasma bătrânească. Matadori brevetăți ai progresului universal trag în dungă clopotul civilizației, de câte ori se aprinde un nou bob de tămăie pe altarul credințelor de două ori milenare, din cari a crescut lumea creștină. — Două pilde proaspete dela noi.

Anul nou ne-a dăruit două cotidiene creștine. Unul catolic, la Oradea (Erdélyi Lapok), altul ortodox, la București (Calendarul). AGRU se gândește să scoată și el unul, în slujba acelui ideal social. — Toți cei buni și cu scaun la cap, fie și necredincioși, se vor bucura de această mișcare. Indreptătită, mai pe sus de toate. Căci, de bine de rău, suntem creștini. Cu întreaga noastră cultură și civilizație. Este, deci, firesc și elementar: presă creștină, în societate creștină. Și dacă nu-i așa, să se facă! — Este o necesitate imperioasă. Atmosfera vișiată a vieții publice trebuie primenită. Altfel, în păcatele noastre vom pieri. Și nu-i alt mijloc de înviorare, decât tămăia vechilor credințe. Duhul evanghellei trebuie dus în viața publică, în rânduielile sociale. Ne omoară situația paradoxală de azi: indivizi creștini-societate păgână.

Eră de prevăzut, că cei cu boala tămăiei vor începe să strănute. Surprinzător și supărător este numai, că urla mormă s'a ivit mai întâi încase onorabile și fruntașe, unde mai puțin ne-am fi așteptat.

Cel dintâi, nu clopot mare, ci doar un... clopoțel de alarmă l-a mișcat „Societatea de mâine”, dela Cluj. Discret și civilizată de altfel: o scurtă însemnare la „Fapte și idei” (Nr. 1 din 1932, pag. 18). Nasul încercat al bucătarilor cari frământă, la Cluj, aluatul lumii viitoare, a recunoscut imediat noua mironenie: „ofensiva clericalismului!”. Nu se potrivește în rețeta lor. Deci, un avertisment: „Omenirea este sătulă de jugul eclesiocrațiilor trecutului!” De sigur, „nimic de spus împotriva religilor... Nici chiar împotriva confesiunilor, atâtă vreme cât domeniul lor de activitate se limitează în anume cadre. Situația însă se schimbă atunci când stăm în fața unui clericalism care iese violent în câmpul politic și acționează în favoarea unor birocratii cari vor privilegiul și drepturi ce rănesc sensibilitatea democrată a societăților moderne”. — Sau: puteți fi creștini, cât poțiti. La voi acasă. În public însă să nu vă încumetați. Asta ar fi clericalism violent, pe care sensibilitatea noastră democrată nu-l rabdă. Și să știți, că „nu vom lipsi dela locul nostru”. Vom apăra omenirea primejduită.

Adecă: în țara românească, creștină, se pot manifesta și sbengul în plină libertate toate credințele, toate aberațiile, toate trăznăile; o singură idee n'are voie să iasă în public: ideea creștină! Supără „sensibilitatea democrată!” Dar de când neamul românesc a fost expropriat pentru evanghella lui Karl Marx și pentru tiparnița lui Ignatie Herz? — Este dureros și regretabil, că o revistă serioasă își poate trata cititorii, intelectuali, cu înțelepciuni atât de ușoare și de răsuflatel — Explicabil totuși. D. I. Clopoțel, în cea mai nouă a sa fază de conștiință cetățenească, este socialist. Și avântul neofitului marxist s'a furișat în peana directorului de revistă burgheză, care-i tot d. Clopoțel. O mică imprudență comercială: cititorii creștini nu vor mai putea abona revistă, care le servește marxism deghizat.

Dar clopoțelul alături al „Soc. de mâine” n'a răsunit în pustiu. A trezit ecouri. Unde? Nu veți ghici nici morți! În „Chemarea” dela Cluj. Proprietarul sugestivului nume de „Țuța” se ridică și el, vijelios și nespălat, în fața „invăsiei clericale”. Ce mai vrea, în definitiv, biserică, ajunsă o „vastă și asfixiantă cazarmă spirituală?” Lanțul „nesfârșit și obositor de superstiții vagi” cum ar putea sta alături de „credința în mitul revoluționar”, în care joară el și masele? Prin presa clericală cred ierarhii să-și acopere „deficiența lor morală” și să medievalizeze societatea? Bine spune Proudhon și Kautsky... ș. a. m. d.

Două coloane întregi, cari vor face deliciul sindicatului cizmarilor din Valea Jiului. Exerciții inutile de stil pamfletar, lipsite nu numai de fond, ci și de cuviință. Ne pare rău că a trebuit să ne oprim asupra lor. Nu pentru a le discuta. Ci fiindcă ele au apărut în „Chemarea”. Și încă după reorganizarea ei.

Evident, aceste sbenguieli revoluționare n'au nimic comun nici cu programul, nici cu ideologia partidului național-țărănesc. Acesta este însă dator să ia măsuri, pentru ca astfel de năzdrăvăni să nu mai apară în gazetele cari li reprezintă crezul și tendințele.

De sigur, e firesc mustului să fiarbă și tinereții să fie neastâmpărată. Este însă anumită măsură chiar și în ștregării. Nișcă rândulală și liniște e necesară și în camera copiilor. Altfel, gălăgia lor nu-i suportabilă. Dacă sunt răi, coconășii, să li-se dea bone mai severe. Le-a cam mers vesteal — Și nu-i bine: suferă prestigiul familiei!

Concluzia: Cotidienele creștine sunt marea spaimă a celui ce fuge de tămăie. Suntem dator să le sporim numărul!

Pentru ziua necazului. Un grup de preoți distinși, din părțile apusene, în frunte cu p. Dem. Clonca, au trimis Preasfințitului dela Baia-Mare o adresă, în care propun înființarea unei „Asociațiuni de înmormântare a preoților din eparhia Maramureșului”. Rostul ei ar fi, să dea ajutoare imediate familiei preotului trecut la veșnicie. — Deci: vechea problemă a grijei chinuitoare pentru ziua cea mare a necazului; tot mai arzătoare și mai apăsătoare, pe zi ce se înrăutățește situațiunea clerului.

Asociațiunea este contemplată la fel cu atâtea altele, cari ființează în diferite orașe, întemelte de medici, meseriași ori alte tagme sociale. Și cum s'a mai încercat, pe cât știm, și în cercuri mai reduse de preoți de-ai noștri, din părțile de nord. Cât se poate de simplă și fără risc. — Membri ar fi toți preoții eparhiei. Se va plăti taxă de înscriere 100 Lei, apoi câte 500 Lei de câteori moare un preot-membru. Din suma adunată dela toți, din caz în caz, s'ar reține 10% pentru ajutorarea preoților bolnavi și ceva cheltuieli minimale de administrare; restul dându-se familiei celui dispărut. Pentruca ajutorul să se poată da prompt, membrii se obligă a vărsa cota de 500 Lei în cel mult 30 zile dela cazul morții anunțate oficial. — Această formă de ajutorare este mai simplă, mai fără risc și mai puțin cosisitoare decât asigurările obișnuite la diferite instituțiuni financiare. Numărul preoților morți fiind, în medie, de 4—5 la an, sacrificiul ce se cere ar fi el simțitor, nu însă de nebiruit.

Este, fără îndolală, și aceasta o idee care poate fi discutată. Credem însă că autorii ar fi făcut bine să se ocupe nițel și de celalalt proiect, publicat de p. Enea P. Bota, în „Unirea” din 9 Ian. c., arătând că acest plan al lor e mai bun și mai practic. Un lucru care nu-i tocmai sigur. — La tot cazul problema ajutorării imediate a familiei preotului decedat este cât se poate de importantă și orice încercare de soluționare a ei binevenită!

Calea credinții

— Spicuri din spovedania unui convertit —

Nu toți muritorii, ba nici măcar toți creștinii, n'au fericirea să se nască în sânul bisericii celei adevărate. Covârșitor de mulți nici nu-și mai bat apoi capul cu aflarea ei. Cu toate acestea sunt și între cei crescuți în rătăcire unii cari, bănuind oarecum instinctiv că nu sunt pe calea cea bună, caută sincer adevărul și căutând află că acela nu-i de partea taberii căreia-i sunt atașați și ei prin naștere și prin atâtea alte legături de-a sângelui și de-a educației și instrucției. Viața ce urmează acestei convingeri pentru dâșii e o viață de sbucium chinuitor, ce nu mai înceată până la desnodământul liniștitor: îmbrățișarea pe față a adevărului cunoscut și recunoscut ca atare, oricâte resentimente ar trezi, oricâte furtuni ar deslănțui, oricâte suferințe ar pricinui acest pas celui ce-l face, ori altora, oricine ar fi ei. Newman, Solovleff, Jørgensen, Ruville, Isaia Papadopoulos, și întreaga pleiadă a marilor convertiți la catolicism sunt totatătea dovezi eclatante.

Dela această regulă nu face abatere nici I. P. S. S. Mar Ivanios arhiepiscopul Betaniei din India, convertit acum un an. Povestea vieții și a întoarcerii acestui ierarh născut, crescut, școlit, preotit, și consacrat de episcop în rătăcirea jacobită, e pe cât de mișcătoare, pe atât de instructivă, pentrucă aruncă lumină vie asupra psihologiei convertiților din curată convingere. Fiind prinsă în cuvinte nemăiestrite, de el însuși (Cf. Osservatore Romano No. 21,773 din 20 Ian. c.), e cu atât mai pilduitoare. Reținem din această spovedanie:

„Numai mulțumită miraculoasei cărmuirii a Spiritului Sfânt am aflat calea întoarcerii la sânul Bisericii (catolice). Mi-a trebuit mai bine de-un sfert de veac pentruca să aflu adevărul care e așa de simplu, așa de limpede. Am intrat în viață ca jacobit rigid, ca apărător neînduplecat al bisericii schismatice. Studiul începuturilor creștinismului m'a făcut

apoi să reflectez asupra stării bisericii jacobite. Fără să realizez că era și ea în posesiunea validității sacramentelor și a tradiției apostolice, dar nu poseda cele patru atribute ale adevăratei Biserici, cum le definise săborul din Nicea, al cărui crez îl recitam zilnic. Afară de aceea simțeam că bisericii jacobite îi lipsia ceva esențial înseși structurii creștinismului. Am suferit vreme îndelungată până ce să descopereș acel „ceva”. L-am căutat la alte biserici, petrecând nopți în nedormire și rugând pe Dumnezeu să mă lumineze. Am făcut cercetări și, în scopul adâncirii spiritului feluritelor biserici răsăritene, m'am pus în atingere cu teologi și demnitari de-ai comunităților creștine orientale. În nici una însă n'am aflat ceea ce căutam și ceea ce le lipsia. În sfârșit, călăuzit de Duhul Sfânt, am văzut limpede că acel „ceva” ce le lipsia era centrul unității bisericii stabilit prin voința dumnezeiască, adică Papalitatea. Am văzut că Papalitatea nu e numai peatra, numai temelie, ci însăși culmea în care e concentrată Biserica. „Attu K'pho-Al-Hode Kipho Ebne l'Enthu”: „Tu ești Petru Pe această piatră voi zidi Biserica mea (Mt. 16, 18). Și când am înțeles acest adevăr, am înțeles limpede că numai Biserica ce are de cap pe Papa e în stăpânirea și a celor patru atribute fixate de săborul din Nicea”.

Studiu, rugăciune, dragoste de adevăr, smerenie creștinească: iată ce trebuie pentruca să vezi limpede că Papa dela Roma este „Reesch Patriarch și Rab-Patriarch”: Cel dintâiu între patriarhi și Capul patriarhilor, vorba lui Mar Ivanios. Și-ți mai trebuie ceva: curaj apostolic pentruca s'ascuși mai mult de Dumnezeu care-ți grăiește prin glasul conștiinței, decât de oameni, ori de glasul trupului. Înaltul ierarh îmbătrânit în erezul jacobit a făcut destul tuturor acestor recerințe. Sfârșitul nu putea fi altul decât cel dorit de el în intimitatea inimii sale: intrarea în legăturile acelei biserici care socoate de fiii săi și cinstește la fel pe sf. Vasile Marele, pe sf. Francisc de Assisi, pe sf. Ignățiu de Loyola, pe sf. Benedict și pe sf. Francisc de Sales. Și acest

Foiața „Unirii”

Molochul modern

Miliarde nu-i ajung și tot mai multe cere —
Idei mari dela oameni mici și idei mici
dela oameni mari

de Gavril Todica

În ajunul conferenței pentru dezarmare, Liga Națiunilor a publicat în broșură alocațiile bugetare, ce le fac popoarele „civilizate” pentru apărarea națională. Sunt sume fantastice, ce se aduc, an de an, jertfă pe altarul Molochului nesățios al urii satanice dintre oameni; sau mai corect, al urii conducătorilor societății omenești, căci masele popoarelor, în sine, nu se urăsc.

Din aceste cifre anuale fantastice remarc pentru articolul de față (în milioane de franci francezi):

Marea-Britanie	19.605 pentru armată,
„	2.385 p. fl. aeriană,
Statele-Unite	18.000 p. armată,
„	2.750 p. fl. aeriană,
Uniunea-Sovietelor	16.800 p. armată,
„	2.000 p. fl. aeriană.
Franța	13.800 și 2.139 milioane;
Italia	8.417 și 1.272 „

Și așa mai departe. România noastră, lipsită de parale, cum o știm, circa un miliard franci francezi, cam $\frac{1}{4}$ parte din întreg bugetul ei anual.

Aceste sunt alocațiile bugetare ordinare, deschise. Cele extraordinare, mascate, deghizate, fac iarăș miliarde grele.

Vom vedea la ce concluzii ajung luminații delegați ai statelor, la conferența dezarmării. De un lucru sunt sigur. *Dacă nu vor umbla pe cărările oable, pe căile drepte, arătate de Hristos: zădarnică le va fi toată „voroava”*. Adecă, nu tocmai zădarnică pentru ei, căci vor incasa diurnele grase, socotite în valuta forte a francilor elvețieni, din pungă bieților contribuabili, cari nu prea au gologani, nici în valutele devalorate ale țării lor.

Încă de prin 1913, eu afirmam categoric — și evenimentele ulterioare m'au întărit în convingere — că, pentru timpuri de pace, armatele permanente *trebuie să fie transformate în instituții folositoare* — productive și constructive — ca să-și merite jertfa, ce li-se aduce din partea cetățenilor, să-și merite existența ca instituție. Din instituție consumatoare și de lux¹⁾ să devină instituție de utilitate publică și de progres! În special am arătat, că bunăoră regularea râurilor, construcția șoselelor și a unor căi ferate s'ar putea face de armată. Apărarea națională reclamă doar drumuri cât de multe și cât de bune. Cel puțin legiunile romane — prototipul armatelor permanente — aveau în vedere și lucrări de ace-

¹⁾ Vorbesc tot de timpuri de pace, căci în zilele grele de războiu, recruții se instruiău 6 săptămâni — și la front cu ei!

ste. Și le făceau trainic, încât urmele construcțiilor lor se văd până astăzi.

Știu prea bine că Satana se învârte mult printre cărmuitorii popoarelor și le sucește mintea. Până la dezarmarea generală, sinceră, fără reticențe ascunse, va mai curge multă apă pe Dunăre. — Până atunci deci, ca popoarele să nu sucumbe sub povara cheltuielilor de „apărare națională”, ar fi bine ca statele să-și transforme armatele permanente în instituții de folos public, după modelul legiunilor romane. În acest caz, fie zile senine, fie zile înnourate, fie pace, fie războiu: apărarea e mai ușoară, mai asigurată decât cu miliardele stoarse din sudoarea cetățenilor și svânturate în muniții, armamente și fortificații, cari tocmai în momentele decisive te lasă în baltă²⁾. Precum fabrici și ateliere civile, peste noapte se pot transforma în uzine de armamente și muniții militare și invers: așa se poate transforma — pe timp de pace — și instituția militară în instituție civilă, recruții militari în recruți disciplinați militărește pentru lucrări de adevărată apărare națională. Prăbușirile economice generale, falimentul general al statelor, își vor impune cu brutalitate concepții aceasta, dacă nu se va ajunge la ideea reducerii sincere a armamentelor și la realizări practice.

Cum pentru poporul nostru, instituția militară trebuie să fie din capul locului o școală de educație practică (iar cazarma = școală):

²⁾ ... cum s'a întâmplat, de pildă, cu fortificațiile Bucureștilor în toamna anului 1916.

Celibatul clerical

De Dr. VICTOR CRIȘAN

preot misionar.

In sfânta Familie

Ieșit din sânul Părintelui ceresc își alege de mamă pe Fecioara din Nazaret, și curatul Crin din valea plângerii, departe de orice legătură conjugală, în tainele fecioriei sale, da naștere ceresului crin, Isus.

Când Isus este mic, îl aflăm în brațele lui Iosif, — un bărbat-pe cât de drept, pe atât de curat, — care îl ocrotește și-i câștigă pâinea de toate zilele.

Fiu, mamă și tată feciorelnici: — iată minunea, la care privește uimită nu numai lumea muritorilor, ci și aceea a îngerilor lui Dumnezeu.

Adevărat că unii Părinți sfinți¹⁾, crezând că rezolvă mai ușor anumite dificultăți, patriarhului Iosif i-au negat crinul nevinovăției perfecte, făcându-l văduv când a jurat credință Mariei, Preacurata sa mireasă. Trebuie să constatăm însă, că aceasta părere este eronată, bazându-se pe o simplă narațiune din protoevanghelia lui Iacob, — un document apocrif, lipsit de valoare istorică²⁾ și ca atare nimica dovedind.

În realitate sf-ul Iosif a fost feciorelnic toată viața lui. Așa credem noi și cu noi întreagă lumea catolică³⁾, imitând pe un Ieronim, Augustin⁴⁾, Petru Damianus⁵⁾, Hugo a Sancto Victore⁶⁾, Teofil Raymandus⁷⁾ și alți mari luceferi ai bisericii.

„Tu dicis Mariam virginem non permanisse; — zice sf-ul Ieronim⁸⁾ către Helvidiu, care nega fecioria Maicii Domnului, — ego mihi plus vindico, etiam ipsum Ioseph virginem fuisse per Mariam, ut ex virginali coniugio virgo filius nasceretur. Si enim in virum sanctum fornicatio non cadit, et aliam eum uxorem habuisse non scribitur, Mariae autem quam putatus est habuisse, custos potius fuit quam maritus, relinquitur virginem eum mansisse cum Maria, qui pater Domini meruit appellari.“

Că soțul glorios al Preasfintei Fecioare și tatăl crescător al lui Isus a fost cast total aceasta este o urmare a demnității și chemării lui. „Cum am și putea presupune că Mântuitorul, — care a voit să se nască din fecioară și care dorește să „pască 'ntre crini⁹⁾ — să fi dispus să aibă ca tată crescător pe unul lipsit

¹⁾ Origen, In Math. 13; st. Epiphani. Haer. 77, haer. 28 și 51; Monolog. sti. Basilii Ad diem 23 Oct.; st. Hilarius, In cap. 1 Math.; st. Ambrosius, De instit. virg. c. 6, n. 43 etc.

²⁾ Lepicier, Tractatus de Sto. Ioseph, Paris, pag. 246 și 249; vezi și Cuvântul Adevărului, Bicsad, Maiu-Iunie 1929, pag. 278.

³⁾ Lepicier, op. cit. pag. 247. Stus Ioseph nullam uxorem habuit antequam Deiparae desponsaretur.

⁴⁾ Haec est unanimes hodie sententia quae theologice certissima, imo tanquam catholica est habenda.

⁵⁾ Contra Iulian. Pelagian. 1, 5, n. 48; t. 10, pag. 652.

⁶⁾ De coelib. sacerdot. c. 3, t. 2, opp. Migne, P. L. t. 145. p. 145.

⁷⁾ Tract. de coniugio B. M.

⁸⁾ Dyplica mariana, part. 1, p. 4. n. 15.

⁹⁾ De perpet. virginit. B. Mariae adv. Helvidium.

„Tu zici că Maria n'a rămas fecioară; eu pretind mai mult: chiar și Iosif a fost vergur, după Maria, pentru ca din căsătoria feciorelnică să se nască un fiu vergur. De vreme ce însă asupra acestui bărbat sfânt nu cade bănuiala desfrâului, și ca să fi avut o altă soție nu stă scris; iar Mariei — fosta lui soție, după cum credem — i-a fost mai mult păzitor decât bărbat, urmează, că el, care a meritat să fie numit tatăl Domnului, a rămas feciorelnic împreună cu Maria.“

⁹⁾ Cânt. Cânt. 2, 16.

de sublima coroană a castității perfecte și având o afecțiune împărțită între făpturi? Cum am putea admite, ca pe aceea, care este Fecioară între fecioare, Provedința divină s'o fi încredințat unui soț și apărător, căruia să-i lipsiască virtutea bine mirositoare a curățeniei nepătate? Cum ni-l putem închipui pe sf-ul Iosif divizat în afect față de Maria? Noi știm, că Dumnezeu dorește ca preoții săi să ducă o viață abstinentă din cauza sfințeniei oficiului lor. Deci cu atât mai mult avem să presupunem, că alesul cap și apărător al Sfintei Familii a avut să trăiască o viață feciorelnică chiar conform voinței divine. Ba putem crede, că însaș virtutea aceasta l-a făcut pe sf-ul Iosif să semene cu Isus, fiul său adoptat și cu Maria, Preacurata sa soție.“¹⁰⁾

Celibatul și Apostolii

Când Isus este mare, îl vedem încunjurat de apostoli, dintre cari Ioan, frate dulce cu castitatea, într'atâta iubește aceasta floare îngerească, încât clipele vieții sale toate le sfințește ei. De unde răsplata-i mare: la cina cea de taină Isus îl lasă să-și razime capul de preasfântul său piept și să asculte cele mai dulci șoapte de inimă dumnezeiască.

Ioan feciorelnic. Petru și ceilalți, punând la inimă vorbele: „De vrea cineva să vină după mine, să se lapede de sine și să-și ia crucea sa și să vină după mine“¹¹⁾ — lasă toate, până și soțiile, și îl urmează.¹²⁾ Scriptura sfântă cel puțin și Tradițiunea așa ne face să credem, deoarece nicăiri nu se amintește, ca barăm unul dintre ei și după chemarea la apostolat să fi trăit viața conjugală. De aici vorbele sf. Ieronim:¹³⁾ „Apostoli vel virginēs, vel post nuptias continentes, — un adevăr, care îl spunea și Tertullian.¹⁴⁾ De altcum călăuziți de lumina rațiunii, ce putem zice altceva, decât că acești noi luptători, sorbind învățăturile dzeesului Comandant, să nu fi ajuns la convingerea, că în lupta eroică muierea n'are loc lângă soldat? La tot cazul apostolii au fost convinși despre sublimul stat celibatar și n'au întârziat a-l îmbrățișa ca pe unul atât de drag înaintea lui Isus și atât de potrivit cu misiunea lor apostolică. Așa se explică vorbele sf. Pavel:¹⁵⁾ „Voiesc ca toți oamenii să fie precum sunt eu însumi“, și că „cel ce-și mărită fata, bine face; iară cel ce nu o mărită, mai bine face.“ Vorbe, prin cari se ridică statul celibatar peste cel conjugal. Și iarăș tot așa se explică, că vine maica Biserică și, luminată de Spiritul Sfânt, în sinodul tridentin¹⁶⁾ rostește sentința: „Si

¹⁰⁾ Lepicier, Go to Ioseph, New York, 123 pag. 94 și 95.

¹¹⁾ Mat. 16, 24.

¹²⁾ Marc. 10, 28; Luc. 18, 28.

¹³⁾ Epistulae 48, 28; vezi Rouet de Journal, Enchirid. Patristicum, ed. 4 și 5, Freiburg, 1922, No. 1350. >Apostolii sau verguri, sau după căsătorie abstinenți.<

¹⁴⁾ De monogamia, 8. >Petrum solum invenio maritum, per socrum; monogamiam praesumo, per ecclesiam, quae, super illum aedificata, omnem gradum ordinis sui de monogamis erat collocatura. Ceteros cum maritos non invenio, aut spadones intelligam necesse est, aut continentes.< Vezi Rouet de Journal, Enchirid. Patrist. 381.

¹⁵⁾ 1 Cor. 7, 7. 32. sequ.

¹⁶⁾ Denzinger, Enchiridion Symbolorum et Definitionum, ed. 14 și 15, Freiburg, 1922, No. 981. >De va zice cineva, că statul conjugal e superior statului celibatar și că nu e mai bine și mai fericit a rămânea în feciorie sau celibat: anatema fie.<

quis dixerit, statum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis vel coelibatus, et non esse melius ac beatius manere in virginitate aut coelibatu, quam iungi matrimonio: A. S.“

Iți poți închipui ca ei, zeloșii preoți ai Domnului, accentuând, că „cel neînsurat grijește de ale Domnului, cum să placă Domnului: iară cel însurat grijește de ale lumii, cum să placă muierei“,¹⁷⁾ să nu-și fi ales statul dintâi și ca atare să grijească numai cum să placă Domnului? Ți-ar veni să crezi, că apostolii să nu fi imitat pe Domnul lor și în îngereasca artă de a fi liberi de cătușele sânelui? O atare credință se pare ultra temerară, de nu chiar absurdă. Din care cauză, având în vedere exemplul dat de Sf. Familie, și cei dintâi mari preoți ai Domnului stau alături de maica Biserică apuseană, care inspirată de Spiritul înțelepciunii, sub numele celibat îmbrățișează frumoasa virtute a abstenței perfecte; aduce legi în jurul ei și își dă silința s'o facă să 'nflorească mereu, pentruca florile ei să dea cununa, ce se cade să împodobească fruntea unei mirese cerești.

Celibatul la Păgâni

Ce a făcut biserica introducând celibatul? Înainte de toate nu s'a lăsat să fie întrecută de păgânism.

Vergurele Vestaline, în lupta contra sânelui, în arta de a te învinge, ar fi raportat o victorie strălucită asupra miresei lui Hristos, lipsindu-i acesteia celibatul preoțesc.

Deja Romanii, stăpâniți de un instinct misterios, priveau în abstență un act ceresc.

Fecioarele Vestaline — îmbrăcate în alb și chemate să țină arzînd focul sacru al zeiței Vesta, rostind în acelaș timp rugăciuni zilnice pentru bunăstarea națiunii — înaintea neamului lor erau sfinte. În locuința lor picior de bărbat nu putea să între și era vai de cel ce ar fi sedus pe vreuna din ele, căci era pedepsit cu moarte. Stimat în superlativ tocmai pentru castitatea lor perfectă, se bucurau de privilegiu imposibile de obținut de alte femei. Când eșiau în public bunăoară, erau însoțite de un lictor; întâlnindu-se cu ele în drum chiar și consuli le făceau loc, de vreme ce lictorii acestora depuneau fascele la picioarele lor în semn de onoare. La jocuri publice, Vestalinele aveau loc de frunte. Erau apoi puse sub scutul unui guardian. De proprietate dispuneau după plac. La tribunal fasionau fără jurământul obișnuit. Uneori li-se încredințau testamente și tratate publice de mare valoare. Cei ce erau însoțiti de aceste fecioare, nu puteau fi deținuți. Întâlnindu-se cu ele, criminalul condamnat la moarte, sau era grațiat, sau i-se amăna pedeapsa. Întru cât erau îngropate în Forum, — loc rezervat pentru bărbații distinși — Vestalinele erau onorate și după moarte. Castitatea lor era socotită atât de prețioasă, încât violându-o, Vestalina vinovată o plătea cu viața. Era adevărat pusă nenorocita pe o targă și dusă la „Campus sceleratus“, unde, mai întâiu biciută, o îngropau de vie.¹⁸⁾

Alți păgâni încă țineau la castitate. De ex. cei din Patagonia, insulele Mosqueto, vechiul Mexico, China și Grecia de odinioară, cu toții așteptau dela preoții lor să fie abstinenți într'o măsură oarecare.¹⁹⁾

¹⁷⁾ 1 Cor. 7, 32 și 33.

¹⁸⁾ Pliniu către Cornelius Mincianus, epist. 43 la The Hardward Classics, vol. 9, p. 265, not. 1. Vezi și Harper's Dictionary of Classical Literature and Antiquities, pag. 1652 sequ.

¹⁹⁾ John Webster. Melody in The Catholic Encyclopedia, vol. 4, p. 331; vezi și Forel-Marshall, The Sexual Question, New York, 1925, pag. 154.

Așa atitudine aveau și au încă și azi unii păgâni față de castitate. Și dacă la Romani fecioria vestalină obligatorie până la 40 ani era așa de mult prețuită, ce să zicem noi despre celibatul preoțesc, care prescrie o viață curată până la mormânt?

Insemnătatea celibatului preoților

Dacă ne uităm la cele mai strălucite momente din istoria omenirii, oare care stat îl vedem preamărit? Nu acela al fecioriei, al celibatului? Feciorelnic a fost Adam la facerea lumii, — până nu s'a ivit Eva; — vergur Isus la răscumpărare; precum tot feciorelnici vor fi aleșii fii ai Evei la glorificare. În urmare nu ne surprind vorbele ieșite dintr'o adevărată gură de aur: ²⁰⁾ „Bună este fecioria, admit și eu; e superioară căsătoriei, aceasta încă o mărturisesc. Dacă vă place e și mai bună: ca cerul de pământ, ingerii de oameni; ba încă și mai mult, ca să zic așa.“ Și pentru ca să nu se pară exagerate vorbele acestea, va fi bine să știm că verguria este floarea cerească adusă din cer și plantată pe pământ de însuș Dumnezeu. În raiu numai vergurii însoțesc Mielul, ²¹⁾ iar pe pământ castitatea este perla cea mai scumpă ce împodobește sufletele. „Ea este paradisul creștinilor, pe cari îi înalță peste lumea aceasta mizerabilă cu vițiile ei, umplând mințile cu cunoștințe despre Dumnezeu și despre lucruri sublime, innobilând rugăciunea și făcând sufletul vrednic de împărtășire deasă.“ ²²⁾

Saduceilor-ispititori de Dumnezeu în jurul căsătoriei — Mântuitorul le răspunde: „Căci la înviere nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci ca ingerii lui Dumnezeu în ceriu vor fi.“ ²³⁾ Din care cauză sf. Ciprian, adresându-se fecioarelor consacrate, pe dreptul spunea: „Voi deja pe pământ aveți mărirea învierii; voi sunteți ca ingerii lui Dumnezeu“

„Aceasta este cauza, că sfinții Părinți numesc fecioarele flori ale Bisericii, capodoperele grației, oglinda Cuvântului și icoana cristalină a lui Dumnezeu. Ei nicicând nă se obosesc în a preamări fecioria ca una, care este biserica lui Dumnezeu, sanctuarul Spiritului Sfânt, viața ingerilor și cununa sfinților. Și oare va rămânea cineva surprins de aceasta, câtă vreme demnitatea fecioriei a ridicat-o peste toate, cu vorba și pilda, însuș Mântuitorul? Ea strălucește în splendoarea-i cerească în Maria, făcând ca aceasta de trei ori minunată Fecioară și Regină a tuturor fecioarelor să fie atât de mare înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

„Din rândurile vergurilor au ieșit cei mai mulți luptători și servitori, cari au lășit credința cu sfințenia vieții lor și cu sângele vărsat pe pământ în lung și lat. Sfânta Biserică onorează fecioria în preoții săi și între sactualele claustrilor, apărându-o cu toată puterea și autoritatea. În paradisul ceresc ea radiază în Isus, Maria și în mărețele Tronuri; apoi verguri ca Ioan apostolul însoțesc Mielul, cântând o cântare, pe care alții n'o pot cânta.“ ²⁴⁾

Celibatul nu numai că face Biserica superioară păgânismului, ci mai are și o altă însemnătate. El este un stat eminent abundant în merite.

²⁰⁾ Chrysostomos, De virginit. 10; vezi Rouet de Journal, op. cit., 116. „Καλὸν ἢ παρθενία σύμφημι καὶ γὰρ ἀλλὰ καὶ τοῦ γάμου κρείττων. καὶ τοῦτο συνομολογῶ. καὶ εἰ βούλει, καὶ τὸ ὄσον τῶν ἀνθρώπων οἱ ἄγγελοι. Εἰ δὲ χρὴ τι καὶ βιασάμενον εἰπεῖν, καὶ πλέον“.

²¹⁾ Apoc. 14, 4.

²²⁾ Jones, The Beauty and Truth of the Catholic Church, St. Louis, Mo., 1921, ed. 3, vol. 3, p. 164.

²³⁾ Mat. 22, 30.

²⁴⁾ Jones, op. cit. pag. 165 sq.

Lupta pentru castitate

Deja strămoșii noștri, Romanii Închinători la idoli, spuneau că cea mai mare victorie este: *vincere te ipsum*.

Vincere te ipsum este și deviza celibelui, pentru care el se angajază la o luptă până la mormânt. Și câtă vreme alții beau din paharul desfătărilor trupești, nu zic cele păcătoase, el se lipsește și de cele mai depărtate și mai neînsemnate plăceri contrare principiului său. Iar când fiii Evei se delectează în jurul idealului iubirii lor, cel ce a declarat războiui sângelui, face și zice la fel cu Iov: „Legătură am făcut cu ochiul meu, pentru ca să nu mă gândesc la fecioară.“ ²⁵⁾

Roiu de vorbe izvorite din inima amicilor amoroasei Venus plutesc în jurul lui și el nu le-aude. N'aude, nu vede și așa înaintează pe calea plină de spini, pe care a pornit. Lumea cu viața ei, ce-i drept, îl face să sângereze în această cale, dar el își ține drumul. Bine știe, că picurii de sânge vărsați pentru Domnul său, oarecând, ca tot-atâtea mărgăritare scumpe îi vor împodobi fruntea învingătoare. Convingerea, că lupta, ce o poartă, îl ridică în merite chiar și peste ingeri, îi dă putere să țină arma în mână până la sfârșit.

Ingerii, drăgălașele ființe ale cerului, sunt spirite. Lipsiți dela natură de carne și sânge, ei își țin curat crinul nevinovăției fără nici-o osteneală. Omul însă, preotul, în lupta până la mormânt, câte sudori amare și lacrimi fierbinți are să verse la tulpina crinului castității sale, pentru ca acela să nu se vestejească, să nu se usuce! Or, chiar aceasta îl face să se ridice peste ingeri, cari, plini de uimire, privesc la acest rival al lor. Uimirea lor crește, văzând cum sufletul preotului muritor plin de amor sfânt, zi de zi, ridică altare, pe cari jertfește neîncetat cugete deșerte, fantasme primejdioase și poftă neiertate. Și inima lui — un adevărat sactuar viu al iubirii — deodată cu fumul de tămâie, zilnic înalță bucurii și dureri, cari, străbătând norii, se ridică sus la tronul Mirelui ceresc, de unde, drept răsplată, rîuri de dureri și bucurii se revarsă asupra lui. Sf. Augustin, ²⁶⁾ scârbit până 'n suflet de plăcerile lumii acesteia, face un imens bine celor ce se jertfesc pentru Hristos, dându-le următorul sfat neprețuit: „Cei ce ați jurat, înfrânați trupul mai tare și nu sloboziți frânele concupiscentei nici la cele permise; nu numai pentru ca să fiți departe de relația ilicită, ci ca să desprețuiți chiar și privirea iertată. Aduceți-vă aminte, de orice sex ați fi, bărbați ori femei, că pe pământ duceți o viață de ingeri. Ingerii nu se căsătoresc, nici nu-și angajază femei. Așa vom fi, după ce vom fi înviați. (Mat. 22, 30) Cu cât veți fi mai buni voi, cari începeți să fiți înainte de moarte ceea ce vor fi oamenii după moarte?! Păziți-vă slujba, pentru că Dumnezeu păzește onoarea voastră. Invierea morților se aseamănă cu stelele așezate în ceriu. Stea de stea se deosebește 'n mărime, precum zice apostolul;

²⁵⁾ Iov. 31, 1.

²⁶⁾ Sermo 132, De verbis Evang. Ioannis: Caro mea vere esca est, 3, Migne P. L. 38, 736. „Qui vero jam vovistis, corpus arctius castigate, et concupiscentiae frenos nec ad ipsa quae permissa sunt, patiamini relaxare; ut non solum a concubitu illicito divertatis, sed etiam licitum contemnatis aspectum. Mementote in quocumque sexu sitis, sive mares, sive feminae, Angelorum vitam ducere vos in terra. Angeli enim non nubunt, neque uxores ducunt. Hoc erimus cum resurrexerimus (Mat. 22, 30). Quanto vos meliores, qui quod erunt homines post resurrectionem, hoc vos incipitis esse ante mortem? Servate gradus vestros: servat enim vobis Deus honores vestros. Comparata est resurrectio mortuorum stellis in coelo constitutis. Stella enim a stella differt in gloria, ut Apostolus dicit; sic et resurrectio mortuorum. (1 Cor. 15, 41, 42). Aliter enim ibi lucebit virginitas, aliter ibi lucebit castitas conjugalis, aliter ibi lucebit sancta viduitas.“

așa și învierea morților. (1 Cor. 15, 41, 42). Altcum va străluci acolo fecioria, altcum castitatea conjugală și altcum sfânta văduvie.“

Bucurii conjugale și celibatate

Lumea zice că, în urma vieții retrase ce o trăiește, celibele nu știe ce-i fericirea. Vorbe, pe cât de superficiale, pe atât de false, căci, ia spuneți: unde sunt mai puține necazurile, piedecile fericirii și unde este pace și liniște mai mare? În căsnicie, ori în statul celibatar? Eu cred, că nu greșesc, afirmând, că în cel din urmă.

Adevărat că Provedința divină a ținut în viața conjugală multe bucurii, cari atrag masa mare a omenimii spre instituțiunea sf. căsătorii. Vorba Psalmistului: ²⁷⁾ „Fericit ești și bine va fi ție. Muieră ta ca o vie rodită în laturile casei tale. Fiii tăi ca niște odrasle împrejurul mesei tale. — Iată așa se va binecuvânta omul, cel ce se teme de Domnul.“

Dar cu toată binecuvântarea promisă, în urma vinovăției lor, fiii lui Adam cu toții simt, că-i apasă un blestem, străvechiul blestem moștenit dela cei dintâi căsătoriți, cari s'au lăsat înșelați de șarpe.

Temperamentul și caracterul diferit al soților, egoismul și defectele lor, sunt tot-atâți factori, cari fatal duc la fricțiunile inevitabile, contrare fericirii. Iar când bietul — tată, copleșit de gânduri și greutatea mistuitoare de energii, e silit să se sbată ca peștele pe uscat pentru ca „cu sudoarea feței sale“ ²⁸⁾ să câștige pâinea de toate zilele pentru sine și ai săi, — și sârmana mamă „supusă“ și necăjită, are să îndure „mizeriile sporite“ ²⁹⁾ ori câte ar fi ele, va trebui să vadă fiecare Adam — dacă ar fi înzestrat chiar și cu darul preoției —, și fiecare Evă, că viața lor conjugală este mai mult purgator decât raiu. Ba, punând la acestea ravagiile ce le face între mulți căsătoriți alcoolul, gelozia și amorul adulter, — trei furii turbate ale soților, — ce bruma mai rămâne din cununa de roze a fericirii casnice? Nimic, aproape nimic, afară de spinii ce înțapă, rănesc inima și scot lacrimi și sânge. ³⁰⁾

Fiind căsătoria un amestec de bucurii dulci și suferințe amare, Byron, ³¹⁾ nu fără temeiul, îi zice oțet de vin cu savoarea-i cerească schimbată într'una de bucătărie.

Viața familiară e ca un lac. Privit lacul dela distanță, vezi în el numai apă curată. Examinat însă de aproape, găsești pe fundu-i și nomol. „Semnificativ este — zice medicul Bloch ³²⁾ — că ceice slăvesc mai mult căsătoria, sunt tinerii, cari n'o cunosc din practică“, cari, dacă ar cunoaște-o — zicem noi, — ar ști, că, dacă îi sunt mari bucuriile, mari îi sunt și mizeriile, cari atât de des izbucnesc prin multele scene, drame familiare și divorțuri. Numai în Statele Unite ale Americii, în 1929, au fost divorțuri 205,102; adică câte 561 pe fiecare zi. ³³⁾ Iar scenele și dramele familiare mai mari, sau mai mici, Dumnezeu singur le știe.

Față de aceasta icoană sumară pesimistă, dar reală foarte a statului matrimonial, întrebarea este: cum se prezintă statul celibatar?

(Va urma)

²⁷⁾ Ps. 127, 2 sq.

²⁸⁾ Facere, 3, 19.

²⁹⁾ Facere, 3, 16.

³⁰⁾ Cf. Proal-Allinson, Passion And Criminality, Paris, pag. 139 sequ. 181 sq, 210 și 270 sq.

³¹⁾ Don Juan, canto 3, 5. „Marriage from love, like vinegar from wine.“

A sad sour, sober beverage by time

Is sharpened from its high celestial flower

Doon to a very homely household savour.“

³²⁾ Bloch-Eden, The Sexual Life of our Time, New York, 1925, pag. 217.

³³⁾ Scott, Marriage, New York, 1930, pag. 108.

gest al său a fost urmat și de mulți alții. In cele din urmă douăsprezece luni au mărturisit crezul catolic 30 preoți schismatici, 6 clerici, 2 congregații călugărești, 3500 mireni schismatici și 300 păgâni. Asta în afară de cele 200 comunități (170 jacobite, 30 maronite) cari au cerut și ele primirea în sânul aceleiași Biserici, îndată ce s'au convins de neadevărătatea vorbii că nu poți fi catolic fără să-ți lapezi ritul.

Drept că nici „strana” părăsită nu stă nepăsătoare. Dimpotrivă, se nevoiește din răspuneri să oprească mișcarea pornită, și supune unui nemilos ostracism social pe cei trecuți. Cazul povestit de Mar Ivanios — unul din multe — e cât se poate de caracteristic. Spune adecă I. P. S. S. că „apostolii” curenților anticatolic au oprit și pe barbieri să mai facă servicii catolicilor. Un barbier însă, cum, cum nu, n'a ținut seamă de opreliște. Atâta a fost de ajuns ca haita habotnicilor să năvăliască în lăuntru și să-l snopiască în bătăi, mușteriu, un neoconvert, rămânând cu capul jumătate ras, jumătate neras (pe acolo bărbății își rad și capul). Noroc c'a prins de veste arhiepiscopul și s'a grăbit să termine dânsul lucrul barbierului. Întâmplarea aceasta a prilejit râset mult și — o serie de noi converșiuni.

Calea credinței: cale spinoasă. Toți câți apucă pe ea caută să aducă jertfe simțite și să sufere mult. Altfel nu se poate ajunge în pământul făgăduinței.

Marin Barbu-Bănățeanu

O mică rectificare. In articolul „Biserica vie” al pâr. *Leonte Opreș*, publicat în „Unirea” din 23 Ianuarie c. s'a strecurat, între altele, și fraza aceasta: „Cântarea dulce și cetirea înțeleasă, făcută pe rând de credincioși și credincioase, fără cantorul obișnuit și fără preot — căci preotul lor a murit...”

Pâr. vicar *M. Brumboiu*, parohul bisericii din Făgăraș, ne trimite o întimpinare, în care ține să dea, de dragul adevărului: „cea mai formală desmințire” aserțiunii că în biserica noastră

transformarea se poate începe imediat prin educația morală a recruților, prin deprinderea a respecta poruncile lui Dumnezeu, cum tocmai acum cetesc un exemplu așa de frumos, indicat de pâr. *Sabin Truția* (*Pe căi adevărate*, Iași, „Presa Bună”, p. 26—7).

Aș putea documenta pe larg aceste idei, dar e de prisos. Esența rămâne aceeași, fie că o expun în 2 pagini, fie că aș expune-o în 2000; ce e clar și adevărat rămâne clar și adevărat, fără să aibă nevoie de lungiri și largiri.

Idelle mari au însă o soartă curioasă. Dacă emanează dela oameni mici — ele sună în pustiu. Rămân neobservate, nebagate în seamă. Dacă emanează dela oameni mari, — fie cât de mici — sunt prinse de presa mondială, sunt sucite și învățate, analizate și discutate. Câte secături, câte fleacuri sunt lansate în lumea largă, sub eticheta cutărui ministru sau personaj înalt!

Așa și ideea „armatei productive”. Dacă ar fi susținut-o un Wilson, un Kellog, sau nu știu care ambasador cu greutate în diplomația internațională — de bună seamă ar fi făcut ocol prin presa mondială și la conferința dezarmării s'ar discuta cel puțin ca o soluție de tranziție. Dar susținută de un Todica — cine să se sinchisească de ea?

Și pășanii de aceste aș mai putea aduce, spre distracția cetitorilor. Ele dovedesc că vechiul dicton: „*Non quis, sed quid*” se desminte în viață. Lumea preferă tocmai inversiunea lui: „*Non quid, sed quis*”.

parohială, în catedrala de odinioară a marelui episcop Inochentie, credincioșii noștri cinstiți ar fi făcând un fel de parodie adventistă-mucărească, cetind ei între ei slujbele pe rând, în lipsa parohului și cantorului nostru... Pâr. Opreș, care a petrecut câteva zile în imediata apropiere de biserica, pe care a aflat-o „în belșug de lumină”, s'ar fi putut prea lesne convinge, — controlând mai bine cele ce se petrec într'nsa seara și dimineața, — de prezența noastră la toate sfintele slujbe cari se fac în sf. noastră biserică, după rânduiala lor.

Din parte-ne suntem convinși, că „notele fugare” ale pâr. Opreș n'au avut intențiunea de-a supăra ori ridica acuze, nici de a prezenta situația dela parohia noastră din Făgăraș în lumină falsă. Totuși fraza echivocă de mai sus se pretează și la astfel de interpretare. De aceea întimpinarea pâr. vicar Brumbolu e justificată și binevenită. — De altă parte însă, va admite și Sf. Sa, că în zilele de mare durere sufletească, pentru credincioșii din Făgăraș, când așteptau înormântarea regretatului lor părinte sufletesc Valeriu Opreșiu, s'a putut întâmpla prea bine, ca ei să se fi adunat, odată, la rugăciune de seara în absența parohului I. N'ar fi nimic supărător în asta, nici pentru credincioși, nici pentru păstor. Dimpotrivă. — Și, de sigur, pâr. Opreș n'a voit să afirme mai mult!

Calvarul bisericii mexicane. Calles îndepărtat, se nădăduiau zile mai bune. S'a încheiat și un tolerabil *Modus vivendi* între guvernul mexican și Sfântul Scaun. Totul s'a dovedit însă a fi o simplă senărie ocazională. Oculta masonico-bolșevică își continuă nestingherită vechiul său joc. Biserica romană îndură chinurile morții, ca și mai înainte.

Spiritul ostil bisericii se manifestă cu brutalitate la tot pasul. Instituțiile bisericești sunt forțate să arboreze drapelul republican și cu prilejul sărbătorilor civile celor deadreptul jicnitoare pentru biserică. Un episcop a fost aspru pedepsit pentru că a slujit sf. maslu unui bolnav într'o temniță, iar directorul închisorii a fost numai decât destituit pentru că a îngăduit așa o „crimă”. Învățământul religios e oprit până și în școlile elementare private. Preoților catolici nu li-se permite intrarea în hotarele republicei nici spre scopuri turistice. Bunurile aparținătoare persoanelor bisericești se confiscă cu nemiluita. Unii episcopi au fost siliți să-și mute seminariile în case închiriate, edificiile seminariale fiind secestrate de stat. Preoții și mireni cari au ținut pe față la credința lor în prigoana trecută sunt ținta celor mai barbare răzburări, fără ca forța civilă să le ia apărarea. Ziarele spumegă de furie în contra bisericii și a religiei, improșcându-le după plac. Se scot în ediții eftine de tot cărți pline de injurii la adresa a tot ce-i sfânt, cu fel de fel de chipuri obscene și caricaturi sacrilege.

La toate aceste infamii Guvernul Central are un singur cuvânt: Nu poate interveni. Pe guvernatorul statului federal Durango l-a amovat însă din post îndată ce i-s'a adus la cunoștință că a primit în vizită un episcop și a aprobat ținerea unei conferințe episcopice în statul său... Culmea sălbătăciei a atins-o guvernatorul Tejada din Veracruz cu indemnurile sale la incendiarea bisericilor, aruncarea de bombe în casele Domnului, uciderea de preoți și alte barbarii asemenea acestora. Indemnuri căzute „în pământ bun”. Căci chiar în Veracruz s'a întâmplat apoi crima înfloritoare: Poliția intrând în biserica parohială a dat acolo peste trei preoți și o mulțime de băești adunați la cateheză. Repede s'au și apucat de lucru: au

descărcat armele asupra celor trei preoți, pe Dario Acosta, hirotonit numai de două luni, ucigându-l pe loc, la armoniu, unde se afla; pe Alberto Landa rânindu-l grav între copii; unul singur, cel dela catedră, isbutind să scape viu, căci se vârșe imediat sub catedră. Bisericele dinamitate din Jalapa, Professa Soledad și aiurea fac și ele mărturia jalnică a simțului de cinste și dreptate ce sălășluește în inimile cărmuitorilor ce rabdă atari ticăloșii. Ba mai aduc și legi ca acelea cari prevăd în statul Veracruz un preot la o sută de mii de suflete, în statul Chiapas un preot la patruzeci de mii de suflete, în Jucatan 9 preoți pentru 360 000 suflete, în Mexico 25 preoți pentru 1.300 000 suflete. Să mai spunem că și din aceștia unii sunt împiedecați în slujba lor, ori pur și simplu surghiuniți?

De-așa vremi se învrednicește biserica lui Hristos în statele federale mexicane. Pentru aceea însă credința ei în ajutorul Celui de sus e mai tare ca oricând. În foc se lămurește aurul. Și din focul acestei prigoane ea numai curățită și biruitoare va ieși. Mai curând, ori mai târziu. În Mexico și pretutindenea.

Încă ceva despre Statutul Organic.

Pentru că să se vadă și mai bine cum „curg” ideile pentru Statutul Organic al Bisericii Ortodoxe dela mitropolitul Șaguna, reținem din Prof. *I. Mateiu*, Contribuțiuni la istoria dreptului bisericesc (Vol. I. București, Tipografia Cărilor Bisericești, 1922 p. 116) următoarele rânduri:

„In sobor (12 Martie 1850) s'a adus vorba și de alcătuirea unei Constituții bisericești, mai ales de către deputații veniți dela Viena, cari aduseră cu dânsii proiectul de constituție al învățatului A. T. Laurian (Cf. V. Pârvan, După 1848—9 în „Convorbiri Literare” 1903 p. 178). Probabil că lui Șaguna nu-i convenise proiectul, de aceea soborul decide: „Constituția soborului diecezan după niște principii corespunzătoare dorinței Eparhiei și spiritului timpului, se amână până la restaurarea Mitropoliei, iar până atunci se va întocmi Eparhia noastră întocmai după sfintele *Canoane* ale Bisericii răsăritene” (Cf. Actele Soboarelor p. 43).

Ceva mai departe, rezumând autorul sus citat cuprinsul regulamentului electoral, adaugă (p. 121):

„El nu realizează integral principiul elecțiunii, cum o făcuseră în bună parte sinoadele din eparhia Aradului, sau cum plănuse însuș Șaguna, constituirea soborului din 1848, fără membri de drept dintre mireni.

Șaguna simțea că aceasta înseamnă o atingere a libertății poporului, de aceea, probabil și din alte motive, el obține dela S nod votarea *provizorie* a Statutului, urmând ca în momentul potrivit să-l modifice. Aceasta s'a și întâmplat în *Proiectul* său original de *Constituție* bisericească... dar Sirodul din 1864 n'a acceptat această modificare, ci a decretat menținerea definitivă a Statutului provizor din 1860”. (*I. Ceparu*).

Redeschiderea unei Academii Mariana. Înființată la Rouen, în 1486, Academia Mariană din acest oraș aranja anual, în presara sărbătorii Zămislirii Precuratei, concurse muzicale și alte festivaluri artistice în cinstea Neprihănitei Zămislirii, ce pe atunci nu era dogmă. Revoluția cea mare a închis această școală superioară de artă și muzică religioasă. La 1803 și-a deschis, dar numai pe puțină vreme, porțile, ca apoi zăvorțite să rămână până către sfârșitul anului trecut, când s'au desfășurat iarăși, largi, doritorilor de muzică sacră, artistică. — Catholicismul francez încreștează o nouă și grăitoare izbândă.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a trecut pe pâr. *Dr. Gheorghe Coman* din Săliștea de sus la Petrova, ca admin. paroh; iar pe neohirotonitul *Gavril Nap* l-a numit admin. paroh. la Băița.

Biserica noastră și jubileul Preafer. Părinte. Lumea întreagă va prăznuir strălucit ziua de 12 Febr. c. când se împlinesc zece ani dela încoronarea solemnă a Papei Piu XI. La noi dispoziții de această natură au luat chiaribiile de Oradea și Baiamare. Cea dintâiu ordonă ca în 12 Febr. să se tragă clopotele la toate bisericile un sfert de ceas, iar în 14 să se țină predici ocazionale, cu doxologie la liturghie și o rugăciune pentru Pontifice. Cea de a doua, înafară de trasul clopotelor, predici și doxologie, mai inculcă preoților ca în ziua de praznic să aplice sf. liturghie la intențiunea sf. Părinte și să stăruie de credincioși să se spovediască și împărtășiască la aceeași intenție. Toate asociațiile religioase (Reun. mariane, Agru etc.) având să țină totatunci, ori în Dumineca următoare, ședințe solenne de comerare — Blajul va da ordine similare. Și sigur întreaga Provincie mitropolitană va sărbători într'un gând și cu aceeași dragoste fiască pe înțeleptul și darnicul Pontifice jubilent.

Mulțimi cinstind trupul unul sfânt.

Din Goa Indiei vine știrea că în zilele de 3 Dec. 1931 — 17, Gan. c. a fost expus în biserică jezuiților de acolo spre închinare trupul sf. Francisc de Xaveriu. O comisie compusă din cinci medici a examinat în prealabil rămășițele de humă ale marelui apostol al Indiilor, constatând că și acum, la 370 de ani dela moarte, flexibilitatea pielii și a cărnii sunt conservate într'un chip omenește inexplicabil. Mulțimile și-au arătat în mod mișcător venerația lor față de sf. moaște: mai bine de jumătate milion de credincioși s'au perindat în fața lor, închinându-se și mulțumind lui Dumnezeu care face semne ca acesta și cerând ajutorul Sfântului preamărit și în trupul său de Părintele luminilor. — Și e sigur că rugăciunile mulțimilor n'au răsunat în zadar.

Locale. Dumineca viitoare, a Hananencei, va predica în catedrală pâr. *Dr. Leon Sîrbu*, spiritualul Seminarului nostru teologic.

— Ziua ss. Trei Ierahii, patronii școalelor noastre, s'a prăznuit și anul acesta prin *tradiționala serbare școlară*. În fața publicului deosebi de numeros, adunat în sala de gimnastică a liceului de băieți îndată după sf. Liturghie solemnă din catedrală, »Societatea de lectură a elevilor liceului de băieți« a desfășurat un frumos program artistic-literar. O bună conferință, despre neuitatul *Dr. Augustin Bunea*, a citit Gh. Ghișescu cl. VII A. Corul mixt al liceului s'a remarcat în deosebi cu câteva puncte bine executate. Au plăcut mult dansurile naționale; o învoire norocoasă. Bune și recitări în l. română, latină, greacă, franceză și germană. La sfârșit, în numele pâr. mitropolit Vasile, II. S. Dr. A. Chețianu a lăudat vrednicia elevilor, îndemnându-i să ia pildă de viață dela sfinții patroni ai școalelor.

— În seara aceleiași zile de Trei-Ierahii, elevii cl. VII. a liceului de băieți au dat un alt *festival artistic*, în sala de gimnastică a liceului. Pe lângă recitări de versuri și cântări, punctul esențial al programului a fost piesa lui Caragiale: »O noapte furtunoasă«, pe care tinerii actori au interpretat-o cu multă pricepere.

Evanghelia tradusă în faptă. Pe cei osândiți de justiția omenească și întemnițați lumea îi uită câtă vreme s'în cătușe, ori îi acopere cu disprețul său. Și chiar dacă se întâmplă să și ispășiască vina, societatea cea mare nu-i

iartă. Cu deosebire dacă-i vorba de femei. Pe acestea le timbrează de »decăzute« de »pierdute« și le încunjură. Nu așa însă biserica. Aceasta adună de pe drumuri și pe fii rătăciți, pe ficele pătate, îi primește cu drag în brațele sale, îi curăță de noroiu, redându-le cinstea pierdută și simfământul unei noi și înalte demnități. Ilustrul academician francez *Georges Goyau* are rânduri de admirare pentru opera Pâr. Latoste care s'a gândit să vină într'ajutorul criminalilor. Și le-a și venit. Ideea sa e realizată azi de patru case în Franța, una în Belgia și alta în Olanda, cu rezultate peste așteptare. Atenția acordată, cu finețea inimii creștine, declasatelor societății, s'a dovedit făcătoare de minuni: într'o jumătate de veac 289 dintre ele au devenit »Piccole Suore«, iar 71 au depus jurăminte solenne de aspră schimnicie — Aceasta da, se cheamă și este, adevărată înviere. Dar așa ceva numai harul divin e în stare să producă.

Școala catolică în Olanda. Fără să vorbiască mult, catolicii olandezi lucrează mult, și încă cu progrese uimitoare, pe toate terenele vieții sociale-culturale. De sine înțeles că și pe al școlii confesionale. În patria-mamă și în colonii. Din »Anuarul școlii și al educației catolice« olandeze se vede că acești harnici și conștiinți catolici dispun de 2473 școale, cu un corp didactic de 13.284 persoane; număr ce întrece cu 1044 pe cel recerut de legile în vigoare. În deceniul 1922—1931 afluența școlărilor a fost tot mai mare. Așa: în 1922 școala catolică era cercetată de 273.649 elevi; raportul schimbându-se pe cum urmează: 1923: 293.861; — 1924: 311.354; — 1925: 325.936; — 1926: 331.164; — 1927: 345.731; — 1928: 360.918; 1929: 382.140; — 1930: 416.363; — 1931: 441.264. — Cifrele acestea sunt grăitoare îndestul. Catolicismul olandez e via, activ, jrtfelnic. Și așa fiind, e firesc să se impue și să cucerească ce are de cucărit.

Concurse. Eparhia de nord are vacante trei parohii: *Săliștea de sus*, beneficiul inferior (protop. Iza); *Dumbrăvița II* (protop. Baiamare) și *Boian* (Bucovina). La toate trei a deschis concurs, cu termenul 1 Martie c.

Modificări la legea timbrului. »Monitorul Oficial« dela 1 Ian. 1932 publică unele schimbări privitoare la aplicarea legii timbrului. La taxele de timbru fracțiunile de Leu se vor socoti pe viitor Leu întreg (5 în loc de 4.50; 14 în loc de 13.50; 27 în loc de 26.50); iar la cotele de impozit proporțional fracțiunile de zecimale se vor întregi la pline (din 0.26 se face 0.30; din 5.28 se face 5.30 etc.) — De acum se vor timbra și recursurile în materie fiscală: la Tribunal cu 100 la Curți 200 Lei. — Cambiile a căror valoare e primită în marfă vor beneficia de o reducere de impozit de 50%. — S-au scutit de timbru securile. — Impozitul la asigurările de incendiu și alte riscuri s'a majorat la 7 la sută.

† **Camil Selăgianu**, preot, fost director al liceelor din Beiuș, canonic onorific, a încetat din viață la 25 Ian. c. în vârstă de 59 ani, după 31 de ani de apostolie didactică și educativă. La locul de veșnică odihnă l'au petrecut regrete unanime. Il plâng cu aceeași durere familia, prietenii și cetele mari de școlari cari au crescut sub grija lui cu adevărat părintească. Român de plămădă vechie, gata oricând de jertfă pentru toate acțiunile culturale și sociale, caracter inflexibil și fără cotituri, răposatul a fost unul dintre stâlpii vieții românești dela granița de vest. Cade-se să-i păstrăm cu toții amintirea binecuvântată. — Fie-i partea cu drepții!

† **Pâr. Alexandru Anca**, preot în Cipău, (arhid.), a trecut la cele veșnice în 4 Februarie c. în anul 43 al vieții și 17 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

P. Vetiș. Cu părere de rău, a trebuit să renunțăm la publicare. Conceput în acest chip, nu intră în programul nostru. Am fi preferat o scurtă dare de seamă despre comemorare.

I. Sibiu. Bată-i pozna de »Telegraștii«, da deștepti mai sunt! Logica de Sibiu va întrece în faimă, în curând, salamul exportat astăzi. Citiți, de pildă, articolul de fond al numărului din 30 Ian. c. Ceva mai cu duh nu se poate închipui. Glagoria dlui Dr. Stăniloae merge așa: 1) Statul român nu și-a știut valorifica drepturile în chestiunea Status-ului romano-catolic; 2) Teamă e că nici acum nu le va știu apăra, în fața intervențiilor Vaticanului. Ergo: românii uniți să se facă ortodocși! — Silogism fenomenal care, fără îndoială, va intra pe viitor în manualele de filosofie. — Savurați însă și forma delicioasă, în care este îmbrăcată dușmanii noștri... îl vor mai care sustine totdeauna pe dușmanii noștri... îl vor mai numi »părinte« acești nenorociți (sic!) frați ai noștri (gr.-catolicii!), ajuși copii mașteri ai celui ce-i străin de aspirațiile lor? N'ar fi momentul, lăsându-se transportați de căldura ce ne învăluie împreună pentru aceeași cauză, să trimită salutul... de adio »scumpului părinte« lăsându-l să se îmbrățișeze neturburat cu ungarul? — Da multe grade peste normal trebuie să fi avut »căldura« ce a învăluit capul dlui Doctor, când a scris astfel de ciudățenii! Asta îi este, de altfel, unica scuză. Alt-cum ar trebui să ne facem idei prea puțin măgulitoare și despre deșteptăciunea și despre înălțimea convingerilor lui religioase! Așa însă, »căldura« toate le iartă!

N. București. Lucrurile omenești niciodată n'au fost perfecte. Iși au toate laturea lor de umbră. Până și împărțirea decorațiilor ordinului »Regele Ferdinand I.« Cunoaștem și noi un șir de adevărați mucenici ai unirii, cari au fost uitați cu totul. Și, poate aveți dreptate: se vor fi strecurat printre cei sărbătoriți oficial și eroi de... după război. E probabil iarăși, că vrednicile celor distinși n'au fost măsurate la același cântar, așa că acum gradul decorației nu e un criteriu infalibil al gradului de merite patriotice ale singuraticilor fericiți. — Totuși, în general nizuința a fost să se facă dreptate. Și, sperăm, se va mai îndrepta și de acum ce se va mai putea. Sufletele de eroi adevărați însă, de sigur, nu se vor tulbura pentru astfel de neajunsuri omenești. Împlinirea visului care au luptat este o răsplată, care și așa n'ar putea fi egalată cu nimic pe pământ.

B. Șarmaș. Chestiunea este atât de veche, încât nu face să ne mai ocupăm de ea în felul dorit. Dacă s'ar ivi ceva nou în legătură cu »obraznicia baptistă«, ne va face plăcere să punem la punct pe iluminații cari vând mătura n' sac. Numai să ni-se scrie curând, până când lucrurile nu și-au pierdut actualitatea.

Am primit abonamentul pe jumătatea anului curent: S. Beiuș-Șoncius, Ch. București, Dr. S. Bistrița, Dr. V. Oradea, Dr. M. Oradea, B. București, A. Băsești, M. Timișoara, C. Aiudul de sus.

Am primit abonamentul pe 1932: P. Reghin; Oficiul parohial, Gligorești; S. Cluj; Gh. Ghimeș-Făget; G. Lupeni.

S. Turda. Am primit 500 Lei. Achitat până la 31 XII 1931.

G. Cordău. Am primit suma de 100 Lei. Achitat până la 31. XII 1931.

P. Petroșeni. Am primit 200 Lei, abonament pe 1929.

Oficiul parohial. Pârul. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei, abonament pe 1929.

Oficiul parohial. Mineu. Chităm primirea abonamentului pe 1931.

Oficiul parohial. Comlăușa. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931.

T. Cetan. Am primit 200 Lei, abonament pe 1931.

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

GLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și

Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preo-

tești și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări fu-

nebrale pentru femei, bărbați și

copii). Teatre populare și șco-

lare, monoloage, dialoge. --

Medalii de aluminim pt.

Reunțiuni, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețurile detaliate